

AJI SESSIE

IN DE IJMOND

Waar de horsmakreel in Azië razend populair is – zowel bij sportvissers als in culinair opzicht – komt *Trachurus trachurus* er bij ons enigszins bekaaid vanaf. Toch zijn steeds meer Light Rock Fishers in de ban van de Aji (de Japanse naam voor de horsmakreel aldaar). Bijvoorbeeld **Orhan Adolfse** (27) en **Rik Stark** (16), die met hun streetfishing uitrusting naar zee gaan om horsmakreel te vangen.

TEKST: JORAN BAL > FOTOGRAFIE: SANDER BOER

Hoekjes waar losse plukken zeewier en drijfvuil door de wind bijeen worden gedreven zijn interessante plekken omdat aasvis hier beschutting vindt.

“**N**ormaal gesproken vissen we veelal met kunstaas op het binnenwater. Maar dit is nu al een leuk uitstapje naar het zoute”, zegt Orhan bij aankomst op de stek. In het westen zakt de zon langzaam al ietsje richting de horizon, daarbij het industriële landschap van de IJmond in een zachte, oranje gloed dompelend. “Voor het mooie zijn we nu – in het daglicht – nog aan de vroege kant, maar dan zijn we er welhaast zeker van dat we straks kunnen vissen waar we dat graag willen.” In een hoek van het uitgestrekte sluisencomplex moet het gaan gebeuren. “Zie je die plakken losgeslagen zeewier drijven?”, wijst zijn metgezel Rik richting het water. “Daar kan visbroed en ander klein spul zich mooi onder verstoppen. Dat weet de horsmakreel ook, dus die komt hier in de schemering vermoedelijk wel even een kijkje nemen”, zegt hij hoopvol. Voordat het zover is, zoomen we in op de diverse aspecten van de Aji visserij.

ZOMERGAST

‘Onze’ horsmakreel – de Atlantische versie, er komen wereldwijd diverse andere soorten horsmakrelen voor – verblijft gedurende de wintermaanden in warmere kustgebieden rondom West-Afrika, de Middellandse zee of in Het Kanaal. In het voorjaar en de zomer zwemmen ze in grote scholen richting de zuidelijke Noordzee om daar te paaien. Vervolgens verspreiden ze zich over de hele Noordzee, waarbij ze ook richting de kust trekken – vaak zijn ze in het gezelschap van makrelen te vinden. In sommige jaren komen ze massaal voor, andere jaren zijn ze veel minder talrijk aanwezig. In het najaar verdwijnt de horsmakreel weer wanneer hij naar dieper water trekt.

SCHEMERING FAVORIET

Een zwoele zomeravond is de ideale setting voor het vissen op horsmakreel. Als de stranden overdag vol hebben gelegen met zonzanbidders, het 's avonds amper afkoelt en er een zwakke oostenwind staat heb je de perfecte omstandigheden te pakken. De zee is dan rustig en het water helder, wat voor een zichtjager als de horsmakreel van essentieel belang is. Bijkomend voordeel is dat je heel goed jagende vis kunt spotten. Start je sessie zeker niet te vroeg, want de piek van de activiteit valt in de schemering en het donker. Overdag verblijven ze in dieper water, maar onder dekking van de duisternis zoeken ze de hogere waterlagen op. Dan jaagt de horsmakreel vaak tot vlak voor de kant – soms springt de prooivis in paniek zelfs de kant op om te vluchten. Voor de vroege vogels onder ons loont het ook om bij het eerste ochtendlicht al aan het water te staan. In onstuimiger weer – meer wind en golfslag – kun je de Aji ook aan de schubben komen, maar dan moet je de vis doorgaans dieper (en dus verder weg) zoeken.

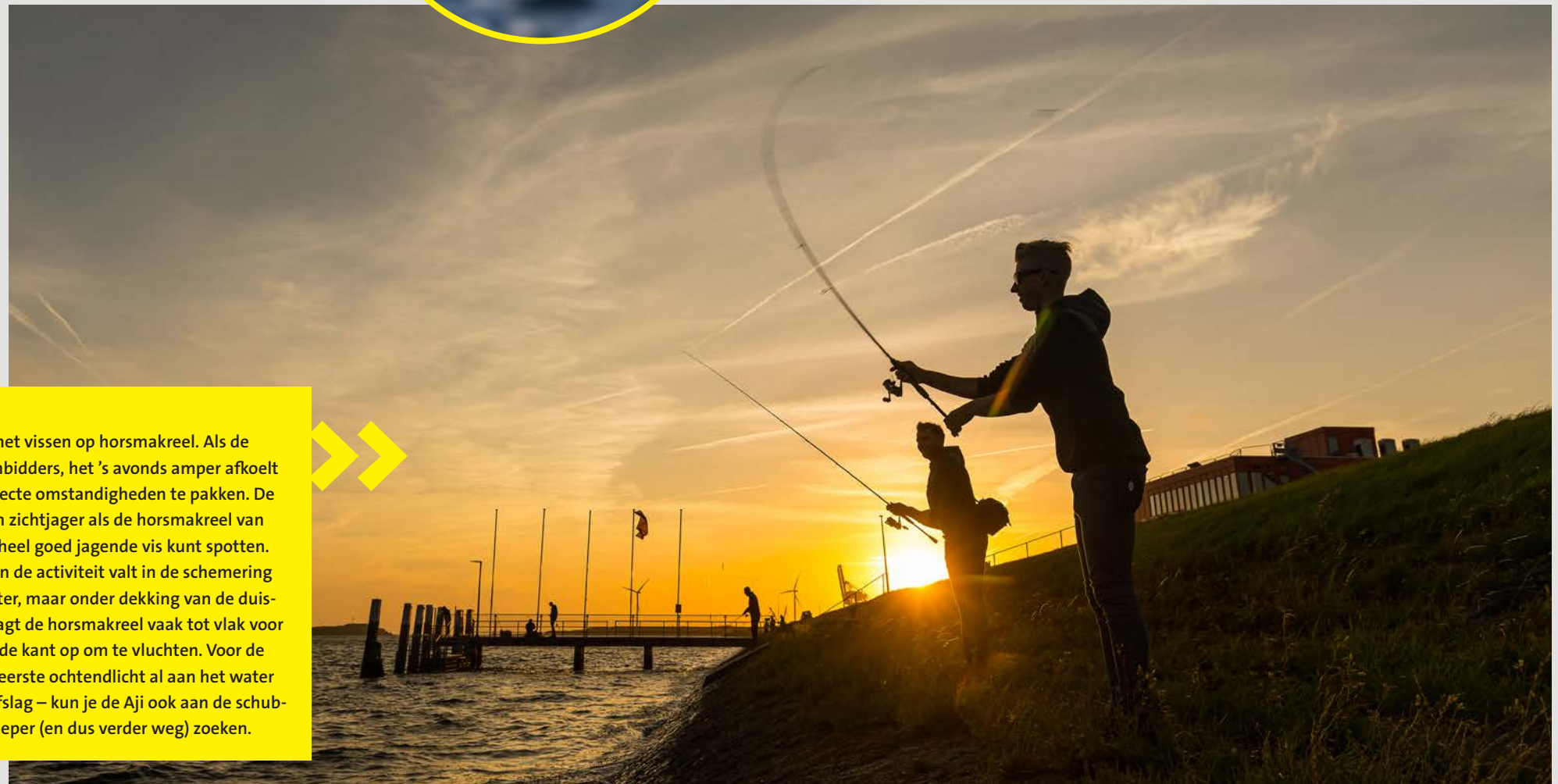

SPECIFIEK AJI MATERIAAL

Hoewel de horsmakreel een lengte van zo'n 60 centimeter kan bereiken, bedraagt het gemiddelde formaat langs onze kust doorgaans 20 tot 40 cm – hoe later in het seizoen, des te groter de vissen worden. Zijn beperkte afmetingen én dito kracht maken dat je de Aji het best met specifiek materiaal bevest. In het verre oosten zijn wat langere hengels (2.40-3.00 meter) met een hele snelle actie en een licht werpgewicht (1-7 gram) favoriet. Deze worden gecombineerd met een spinmolen in het 1000-formaat, een dunne, gevlochten lijn plus een voorslag. Dit om zoveel mogelijk direct contact met het kunstaas te hebben. Ook met minder specialistisch materiaal kun je een hoop lol aan de horsmakreel beleven. Kies voor een lichte spinhengel (werpgewicht tot 20 à 30 gram), 10/00 gevlochten lijn en 35/00 voorslag in verband met stenen en obstakels. Dan kun je ook met wat meer wind nog uit de voeten en een mogelijke bijvangst als zeebaars eveneens de baas.

ZWEEFMOMENT

Zoals bij zoveel andere soorten roofvissen is het zweefmoment – de ‘val’ van het kunstaas – ook bij de horsmakreel favoriet om de prooi aan te vallen. Je kunt hierop inspelen door met licht(er) kunstaas te vissen, de hengeltop te liften tijdens de drift of voor kunstaas te kiezen dat in de stroming blijft ‘hangen’. Staat er flink wat stroming? Werp dan *uptide* (bovenstrooms) in en laat het kunstaas aan een strakke lijn door de stroming meevloeren. In rustigere omstandigheden is het aan te raden om het kunstaas langzaam en met *twitches* (korte rukjes) en pauzes door de waterkolom binnen te vissen. Kom je in een school horsmakreel terecht, dan kun je eigenlijk niets fout doen en is een aanbeet vrijwel gegarandeerd. Als de horsmakrelen niet massaal aanwezig zijn, zul je echter vaak wat meer tact en finesse aan de dag moeten leggen.

>>

KUNSTLICHT

De horsmakreel jaagt 's zomers en in het najaar langs pieren en dijken aan de kust. Daar kun je ze op tal van soorten stekken vangen, maar plekken waar in het donker kunstlicht in het water schijnt verdienen speciaal de aandacht. Daar verzamelen zich concentraties van kleine vis, garnaaltjes, zagertjes en ander klein grut dat hoog op het menu van de horsmakreel staat. Sommige sportvissers spelen hier zelfs op in door lampen plus aggregaat mee te nemen naar de waterkant en zo hun stek in de spotlights te zetten.

CULINAIR ONDERGEWAARDEERD

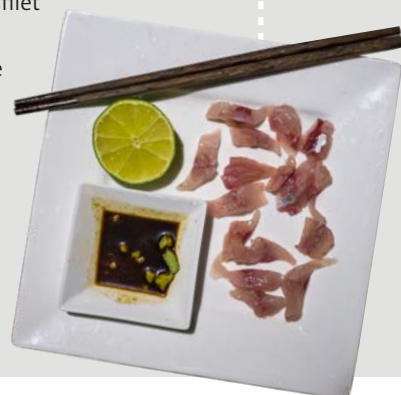
Waar de horsmakreel in bijvoorbeeld Portugal, Spanje en Japan een gewaardeerde consumptievis is – gedroogde horsmakreel is in Japan erg populair, met name bij het ontbijt – blijft zijn populariteit hier ver achter. Terwijl deze vette en sappige vis gezond is (zeker in de herfstmaanden is het vet- en energiegehalte van deze omega-3-rijke vis op zijn hoogtepunt en de smaak optimaal) en op tal van manieren kan worden bereid. Zo leent horsmakreel zich uitstekend voor rauwe bereidingen, zoals sashimi, ceviche en sushi. Je kunt de vis echter ook bakken, roken of marinieren om deze in de oven of op de barbecue klaar te maken. Let erop dat je de vis thuis eerst 24 uur lang bij -20 °C invriest als je hem rauw wilt eten om de mogelijk aanwezige haringworm (een parasiet die bij mensen de maag- of darmwand kan beschadigen) te doden.

RECEPT VOOR CEVICHE VAN HORSMAKREEL

BENODIGDHEDEN

- SAP VAN 1 CITROEN OF LIMOEN;
- 1 EETLEPEL GOEDE OLIJFOLIE (EERSTE PERSING);
- ½ THEELEPEL RINGETJES SPAANSE PEPER;
- WAT GEMALEN ZWARTE PEPER;
- 1 THEELEPEL HONING

Roer dit mengsel goed door elkaar en leg de in kleine blokjes gesneden visfilet ten minste één uur in de dressing.

» NIET AANSLAAN

Het is als kunstaasvisser wellicht ietwat tegennatuurlijk, maar sla niet of hooguit zachtjes aan bij een aanbeet. Horsmakreel heeft een grote, uitstulpbare bek met aan de zijkanten een dun vliesje. Zou je aanslaan, dan trek je al snel de haak uit de bek. Beter is het om te wachten tot de aanbeet goed doorzet. Zit de haak boven in de bek, dan verspeel je de vis zelden. Door met licht en gevoelig materiaal te vissen, kun je als het ware voelen dat de vis het kunstaas pakt en weet je ook wat er daarna gebeurt – soms zwemt de vis bijvoorbeeld naar je toe.

KLEIN EN LICHT KUNSTAAS

Vergeet de verenpaternosters die makreelvisser gebruiken en schakel voor meer visplezier over op klein en licht kunstaas (2-6 cm en 3-15 gram, afhankelijk van de stroming en wind). Denk aan plugjes, lichte jigkopjes met kleine softbaits, smalle pilkertjes en lepeltjes. Deze kun je desgewenst combineren met een deltagvisje, streamer of twee veertjes van een makreel- of haringpaternoster (sabiki). Aangezien de horsmakreel bij uitstek een zichtjager is – hij heeft niet voor niets zulke grote ogen – kan het in de schemering en het donker zeker geen kwaad om lichtgevende elementen (glow in the dark) zoals kralen op de onderlijn te bevestigen.

BAARSACHTIGE

De naam horsmakreel is ietwat misleidend, want *Trachurus trachurus* is geen familie van de makreel. Deze straalvinnige vis uit de orde van de baarsachtigen die voorkomen in de Atlantische, Stille en Indische Oceaan is onder meer verwant aan de amberjack, giant trevally en pompano. De beenplaten (verdikte, scherpe schubben) op het achterste deel van de zijlijn zijn hier een goed voorbeeld van. Die zijn scherp, dus kijk uit als je de vis vastpakt – wat gezien hun driftige gespartel niet altijd even gemakkelijk is – om deze te onthaken.

OP HET NIPPERTJE

Richting de schemering zien Orhan en Rik meer activiteit in het water. “Her en der kun je plukjes speldas zien zwemmen. Soms springen die paniekerig boven het water uit op de vlucht voor roofvis”, duidt Orhan de signalen van vis die we spotten. Toch blijft het slechts bij signalen en krijgen hij en Rik geen respons, hoezeer ze ook hun best doen om een horsmakreel tot een aanbeet te verleiden. Met de nog altijd vrij straffe wind – die ondanks de voorspellingen niet is gaan liggen – zijn de omstandigheden niet ideaal en lijkt het een lastige klus te worden. Pas als de duisternis is ingetreden en een lantaarn zijn lichtschijnsel op het water werpt, komt de vis los. Het is Rik die het spits afbijt met een rits mini-zeebaarsjes die zich op de veren van zijn montage hebben gestort. Vervolgens komen nog een forse haring en een steenbolk boven water, voordat Orhan uiteindelijk de Aji te pakken heeft. Vlak voordat we besluiten er tegen middernacht een eind aan te breien volgt nummer twee. “We moesten er dit keer hard voor werken, maar het is wel gelukt!”